

HBTOQ+

POLITISKT

PROGRAM

Antaget av partistyrelsen 1 juni 2018

Innehållsförteckning

Uppdaterat program.....	3
Olika begrepp.....	3
Inledning.....	4
Diskriminerande normer.....	5
Könsmaktssystemet.....	5
Kommuner och landsting	5
Arbete	6
Skola	7
Stjärnfamiljer	8
Föräldraskapspresumtion.....	8
Fler vårdnadshavare än två.....	8
Adoption	9
Surrogatmödraskap.....	9
Föräldraförsäkringen	9
Hälsa.....	10
Vård och omsorg.....	11
Transpersoners situation i samhället.....	12
Könsbekräftande vård.....	12
Hatbrott, våld i nära relationer och hedersförtryck.....	13
Kultur	14
Idrott och föreningsliv.....	14
Migration och asyl.....	15
EU	15
Internationellt	16

Uppdaterat program

Det här programmet togs fram 2014 och har uppdaterats 2018. Mycket har hänt och flera steg framåt har tagits i dessa frågor under åren. Det gör skillnad med en socialdemokratiskt ledd regering, bland annat använde statsminister Stefan Löfven begreppet stjärnfamiljer i sin första regeringsdeklaration. Det var ett sätt att lyfta fram alla familjer. Även en utredning om modernare föräldraförsäkring har genomförts, där en del av uppdraget handlade om att anpassa försäkringen efter olika familjekonstellationer. Regeringen har också genomfört modernare regler om föräldraskap vid assisterad befruktning, bland annat innebär det att reglerna om föräldraskap efter assisterad befruktning ska vara detsamma för olikkönade och samkönade par. En utredning om ”Transpersoners situation i samhället” har tillsatts och är nu klar. Utredningarna kommer i sin tur att leda till konkret politik och ökade möjligheter för många människor. Socialdemokraterna har arbetat för att hatbrotten återigen ska finnas med i Polisens regleringsbrev och det är nu återinfört.

Polismyndigheten ska också redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att bekämpa brotten, med extra fokus på transpersoner. Det kommer även att bli ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner. Socialdemokraterna har arbetat för att personer som drabbats av det tidigare steriliseringskravet nu kan ansöka om en statlig ersättning. Regeringen har också tillsatt en sexualvaneundersökning, den första på 20 år, för att få en aktuell bild av området för att fortsätta det förebyggande folkhälsoarbetet.

Det ska också nämnas att det finns en nationell strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Den har som syfte att stärka arbetet kring hbtq-personers situation i samhället. Strategin är bred och spänner över flera områden. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har aktivt arbetat för att stärka hbtq-personers rättigheter och det har bland annat skett genom ett flertal regeringsuppdrag till myndigheter, som bland annat rör områdena: våld, diskriminering, hälsa, vård, familjeliv, unga hbtq-personer, civilsamhället samt kulturen.

Olika begrepp

Hbtq+ står för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck och identiteter. H:et och b:et handlar om sexuell läggning, alltså vem hen blir kär i eller attraherad av. T:et handlar om hur en person definierar och uttrycker sitt kön, alltså om hen ser sig som kvinna, man eller något annat. Queer handlar om ett ifrågasättande av den heterosexuella normen som rör kön, sexualitet och relationer. I det här programmet har vi lagt till queer, för att inkludera människor som definierar

sig som queerpersoner. Med +:et vill vi inkludera alla andra som känner sig adresserade till exempel intersexuella och asexuella.

Könsidentitet handlar om en persons självupplevda kön.

Könsuttryck handlar om hur en person uttrycker sitt kön. Det kan vara genom kläder, frisyr och kroppsspråk.

Minoritetsstress innebär stress som drabbar personer som ingår i en minoritet som avviker från majoriteten. Det kan drabba hbtq+personer som upplever att deras sätt att leva inte bekräftas i de möten eller blanketter de ska fylla i till kränkande ord, diskriminering och fördomar. Det kan i sin tur leda till depressioner, riskbruk av alkohol och ökad ohälsa.

Inledning

Socialdemokratin vill forma ett samhälle som bygger på alla människors lika värde och lika rätt. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är vårt mål. Människan ska vara fri att utvecklas som individ, råda över sitt eget liv, forma sin tillvaro efter egna önskningsar och kunna påverka samhället. Denna frihet ska gälla alla. Därför är jämlikhet frihetens förutsättning. Socialdemokratin vill avlägsna de ekonomiska, sociala och kulturella hindren för människors frigörelse. Vårt mål är ett samhälle utan över- och underordning, utan klasskillnader, patriarkat, rasism eller queerfobi, homo- bi - och transfobi, ett samhälle utan fördomar och diskriminering.

Varje människa är unik, och människovärdet är lika. Alla människor har en etnisk bakgrund, en könsidentitet eller ett könsuttryck samt en sexuell läggning – ingen mindre värd än en annan. Alla människor har rätt att bli behandlade med respekt. Ingen människa har rätt att döma eller trampa på en annan för vem hen är.

På de principerna vilar vårt demokratiska samhälle. Vi socialdemokrater står upp för människovärdet och kräver krafttag mot diskriminering och hatbrott som begås på grund av rasism, främlingsfientlighet eller hets mot homo- bi eller transfobi. Vi accepterar inte diskriminering på grund av kön, könsidentitet, könsuttryck, ålder, funktionsnedsättning, hudfärg, etnisk tillhörighet, tro, sexuell läggning eller något annat som gör oss människor unika – varken på arbetsplatsen, på fritiden, i skolan, i hemmet eller någon annanstans.

Kampen för hbtq+personers rättigheter har med framgång drivits av socialdemokratin. Vi vill fortsätta arbetet med att öka friheten och rätten för alla att

kunna delta på lika villkor i det demokratiska samhället, men ännu återstår mycket att göra.

Diskriminerande normer

Vårt samhälle genomsyras av olika normer som talar om hur vi bör vara och agera. Normer är en viktig och sammanhållande del av samhällets sociala struktur. Men en del normer är diskriminerande. Vårt samhälle har hittills utgått ifrån den heterosexuella normen. Den normen är grund för många fördomar mot och diskriminering av hbtq+personer. Vi ser också att normen kan skapa minoritetsstress, som kan ta sig i uttryck genom stressrelaterad ohälsa. Mångfald och respekt för olika sätt att uttrycka sin person och sitt sätt att leva ska utgöra grunden för värderingarna i samhället.

Könsmaktssystemet

Den systematiska över- och underordning mellan könen, könsmaktssystemet, skapar ojämlika livsvillkor för kvinnor och män, oavsett sexuell läggning. Inom alla samhällsklasser är kvinnors villkor olika männens, deras genomsnittliga inkomst lägre och det obetalda arbete de utför med hem och barn mer omfattande. Starka tankemönster definierar vad som är manligt och vad som är kvinnligt. Mäns handlingar, attribut och positioner värderas systematiskt högre än kvinnors. Denna ordning begränsar kvinnors makt och livsval, men den kringskar också männens utvecklingsmöjligheter. Könsmaktssystemet återspeglas även inom hbtq+världen. Socialdemokraterna är ett feministiskt parti, därför vill vi bryta könens över- och underordning. Det ska inte finnas ett starkare eller ett svagare kön. Vi vill ha ett samhälle där människor är fria att leva sina liv utan att bli begränsade av stereotypa könsroller eller av maktstrukturer. Vi vill att människor ska få självförverkliga sig utan att bli hämmade av invanda könsroller.

Kommuner och landsting

Många hbtq+personer upplever att det är svårt att vara öppen med sin läggning, sin könsidentitet eller sitt könsuttryck. Det är viktigt att hbtq+personer kan leva och verka i hela landet och för det krävs det att kommuner och landsting ser till att tillvarata alla invånares rättigheter. Därför behövs kunskaper och aktiva åtgärder. Vi socialdemokrater vill att alla kommuner och landsting jobbar aktivt för att motverka fördomar, diskriminering och kränkningar av hbtq+personer. När det gäller socialdemokratiskt styrda kommuner och landsting kommer vi jobba för att genomföra följande åtgärder.

Vi vill:

- Att politiker inom kommun- och landstingsfullmäktige får utbildning om hbtq+personers livssituation och hur politiska beslut påverkar hbtq+personers vardag
- Att kommuner och landsting tar fram en handlingsplan för att öka hbtq+kompetensen inom de egna verksamheterna samt genomföra aktiva åtgärder för att öka hbtq+personers möjlighet att leva öppet
- Se över relevanta styrdokument, så att de också innehåller skrivningar om diskrimineringsgrunden sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck

Arbete

Arbete är en central del av livet. Ingen ska mobbas eller diskrimineras på sin arbetsplats. För att det ska bli verklighet krävs aktiva insatser för att motverka fördomar, okunskap och hbtq+fientlighet. Det behöver inte vara frågan om medveten diskriminering för att det ska skapa problem på arbetsplatsen, ofta är det förflugna ord och okunskap.

Alla har samma värde och alla har rätt att känna sig välkomna på sin arbetsplats. Det är arbetsgivarens ansvar att ingen behandlas illa eller utsätts för diskriminering. Arbetsgivare är enligt lag skyldiga att arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering till exempel på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck samt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.

Forskning visar att ett land som aktivt arbetar för mångfald och öppenhet blir mer kreativt, får högre tillväxt och fler arbetstillfällen. Ökad jämställdhet och mångfald ger ökad kreativitet, produktivitet och lönsamhet. Arbetsgivare behöver bli bättre på att bejaka mångfald. På så sätt kommer fler att känna sig trygga och komma till sin rätt på arbetsmarknaden. Det gynnar individen, företaget och samhället.

Vi vill:

- Skapa medvetenhet om fördelarna med köns mångfald i arbets- och näringslivet
- Verka för utbildning av personal i normkritiskt tänkande
- Arbeta för ett arbetsliv fritt från diskriminering
- Att Sverige agerar för att hela EU:s arbetsmarknad ska omfattas av skydd mot diskriminering med hänvisning till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck

Skola

Barn och ungdomar tillbringar en stor del av sin vakna tid i skolan. Det är viktigt att under trygga former få ta till sig kunskap, bli behandlad med respekt och få vara den hen är. Det är också grundläggande att bli respekterad för den egna identiteten, sin familjebakgrund och föräldrars sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Unga hbtq+personer behöver bli bekräftade och ges möjlighet att utvecklas. Många ungdomar möts av stereotypa och begränsande normer och de förväntas växa upp till heterosexuella.

Resan från barn- till vuxenvärlden kan vara omtumlande och det är viktigt med en trygg vuxenvärld omkring sig. De ungdomar som identifierar sig som homo-, bisexuella- och/eller transpersoner har dessutom ofta en särskilt jobbig situation, både vad gäller att känna sig trygga i sin identitet men också av rädsla för omgivningens reaktioner. Det är viktigt att få möta personal i skolan som har hbtq+kunskap och att undervisningen genomsyras av ett normkritiskt förhållningssätt. Detta är viktigt för att förebygga minoritetsstress som kan leda till ohälsa.

Den svenska skolan ska stå för absolut nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Det är helt oacceptabelt att en enda elev ska behöva gå till skolan och vara rädd för att bli illa behandlad. Socialdemokraterna vill stärka arbetet mot mobbning, kränkningar, trakasserier och diskriminering i skolan. Lärare och annan skolpersonal behöver få kunskap och kompetens för att förebygga kränkande behandling och hantera mobbningsituationer.

Vi vill:

- Att hela utbildningssystemet ska genomsyras av kunskaper kring hbtq+frågor
- Att personal i skolan ska ha kunskap och förutsättningar att bättre kunna ge hjälp och stöd åt unga hbtq+personer
- Att all personal i skolan ska uppmärksamma och utreda kränkningar och diskriminering, och att offentlighetsprincip och meddelarfrihet ska gälla på alla skolor
- Att elevhälsan arbetar förebyggande med hbtq+frågor för att minska den psykiska ohälsan
- Att hbtq+kunskap och normkritik särskilt ska finnas med i vårdutbildningarna samt på barn- och fritidsprogrammet i gymnasiet och i högskoleutbildningar där detta är relevant för det framtida yrket

Stjärnfamiljer

Dagens familj kan vara andra sammansättningar av människor som bryr sig om och tar hand om varandra än en kärnfamilj med en mamma, en pappa och barn. Familjer ser olika ut och vi socialdemokrater vill värna mångfalden och stjärnfamiljen och ser brister i dagens lagstiftning när nya familjekonstellationer växer fram. Vi är väl medvetna om att detta är svåra frågor och vi anser att barnets bästa alltid ska sättas i främsta rummet. Utifrån detta vill vi se över lagstiftningen på flera områden.

Föräldraskapspresumtion

Om en man är gift med en kvinna som föder ett barn blir han automatiskt juridisk förälder till barnet. Det gäller även om barnet har kommit till genom assisterad befruktning. Om två gifta kvinnor skaffar barn blir däremot den kvinna som inte fött barnet juridisk förälder först efter en så kallad bekräftelse. Regleringen är alltså ojämlig.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har därför tillsatt en utredning som ska ta ställning till om samkönade kvinnliga par som är gifta eller registrerade partner bör omfattas av en föräldraskapspresumtion, på samma villkor som gäller för ett olikkönat äktenskap. Vi vill självklart att en sådan presumtion ska gälla alla gifta par och registrerade partner.

Vi vill:

- Att det införs en föräldraskapspresumtion som omfattar alla gifta par samt registrerade partner

Fler vårdnadshavare än två

Med nya familjekonstellationer ställs den nuvarande lagstiftningen kring vårdnadshavare inför utmaningar. Tydligast blir problemen för barn som lever med skilda föräldrar och för barn som har kommit till när två samkönade par har valt att skaffa barn gemensamt. För barnen innebär det att de i lagens mening har två vårdnadshavare, de biologiska föräldrarna, som kan fatta beslut rörande till exempel skola, sjukvård och annat. Samtidigt exkluderas föräldrarnas partners, eller andra personer som fungerar som barnets föräldrar men inte är biologiska föräldrar, från den juridiska rätten att vara med och fatta beslut rörande barnet. Det kan leda till att barnet inte får den hjälp och det stöd det behöver. Ett vardagsexempel kan vara problem med att anmäla barnet till en fritidsaktivitet, eftersom en del arrangörer kräver målsmans underskrift. Lagstiftningen behöver ses över i enlighet med ovan.

Vi vill:

- Att det görs en översyn av lagstiftningen gällande fler vårdnadshavare än två

Adoption

Enligt svensk lagstiftning har samkönade par rätt att adoptera barn. Det är dock ett problem att få länder tillåter samkönade par att adoptera. Sverige måste fortsätta arbetet för att påverka fler länder att tillåta samkönade par att adoptera.

Vi vill:

- Att Sverige aktivt ska arbeta för att påverka fler länder att öppna upp för att samkönade par ska få adoptera

Surrogatmödraskap

För oss socialdemokrater är det uteslutet med en kommersialisering och handel med barn som leder till att fattiga kvinnor och barn exploateras. Det ska vara fritt från påtryckningar att bära ett barn. Det handlar också om, precis som framgår i Barnkonventionen, att barn har rätt att få veta sitt ursprung, så långt det är möjligt. Frågan om surrogatmödraskap har utretts och både den statliga utredningen och Socialdemokraterna har landat i att det fortsatt inte ska vara tillåtet inom den svenska hälso- och sjukvården.

Det föds barn via surrogatmödraskap som växer upp i vårt land. Det är viktigt att dessa barn får en trygg och bra uppväxt. Många av dessa barn har kommit till utanför Sveriges gränser. Även om surrogatmödraskap inte är tillåtet inom svensk hälso- och sjukvård är det angeläget att det finns ett kunskapsstöd för våra myndigheter när de ska hantera frågeställningar som rör barn som har kommit till via surrogatarrangemang, så att inga barn riskerar att hamna i kläm. Detta med tanke på att inget barn ska vara utan rättsliga föräldrar.

Vi vill:

- Att det tas fram ett kunskapsstöd som rör barn som har kommit till via surrogatarrangemang, så att våra myndigheter vet hur det ska hanteras dessa ärenden

Föräldraförsäkringen

De ekonomiska stöden till barnfamiljerna, som till exempel föräldraförsäkring, barnbidrag och underhållsstöd, har funnits under lång tid och är värdefulla tillskott för familjerna. Många olika familjekonstellationer ställer krav på att de ekonomiska stöden fungerar för vitt skilda situationer. Den socialdemokratiskt ledda regeringen tillsatte en utredning om en modernare föräldraförsäkring och slutbetänkandet

presenterades 2017. En del i utredningen handlar om att föräldraförsäkringen ska anpassas efter olika familjekonstellationer.

Vi vill:

- Att föräldraförsäkringen moderniseras och anpassas till olika familjekonstellationer

Hälsa

De flesta hbtq+personer har god hälsa, men trots det har hbtq+personer som grupp i genomsnitt sämre hälsa än i den övriga befolkningen. En av anledningarna är att hbtq+personer möts av fördomar och kränkningar och det påverkar hälsan. Det kan ta sig uttryck i stressrelaterad ohälsa och kan leda till ett riskbruk av alkohol, narkotika och/eller läkemedel. Men även olika sjukdomar. Denna minoritetsstress är särskilt vanlig bland kvinnor i 30-årsåldern som lever i samkönade äktenskap, enligt en rapport från Socialstyrelsen. I rapporten framkommer det också att det finns en ökad risk att dö i förtid om man lever i ett samkönat äktenskap. Det beror på att självmord är vanligare i den här gruppen, framför allt gäller det män som varit gifta med någon av samma kön och med någon av motsatt kön. Hbtq+personer är också mer exponerade för fysiskt och psykiskt våld. Självmordstankar och självmordsförsök är också vanligare bland hbtq+ungdomar än bland heterosexuella i samma ålder. Det är allvarligt och dessa varningssignaler måste tas på allvar.

Det är angeläget att öka forskningen kring hbtq+personers hälsa och det är viktigt att de olika grupperna synliggörs i studier eftersom gruppen inte är homogen. Många transpersoner upplever till exempel en större ohälsa, utsatthet och bär på självmordstankar i större utsträckning än andra grupper.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen har beslutat om en ny nationell strategi mot hiv och aids. Målen är att begränsa spridningen och se till att de som drabbas får ett bra stöd. Strategin ska även arbeta för att bland annat minska stigma och diskriminering kopplat till hiv, så att personer som lever med hivinfektioner kan berätta om sin infektion utan oro för att särbehandlas.

Vi vill:

- Stimulera ökad forskning kring hbtq+personers hälsa för att öka kompetensen bland yrkesgrupper som arbetar inom människovårdande yrken
- Att hbtq+personers hälsa följs upp och belyses när folkhälsoundersökningar görs
- Att landsting/regioner tar fram handlingsplaner som rör psykisk ohälsa, där hbtq+personers psykiska ohälsa och suicidproblematik tas upp med

förebyggande, riktade och strategiska insatser som utgår ifrån gruppens särskilda behov

- Att det finns tillgång till speciella mottagningar för hbtq+personer med beroendeproblematik på flera platser i landet, det kan till exempel vara en integrerad del i en ordinarie verksamhet
- Öka kunskaperna om hiv för att minska stigmatisering och diskriminering av personer som lever med sjukdomen

Vård och omsorg

Patienter och klienter inom vård och omsorg ska alltid bemötas med respekt. Det är viktigt att alla känner sig trygga och väl mottagna när de söker vård och får omsorg. För att uppnå professionell och korrekt behandling behöver anställda inom hälso- och sjukvården, psykiatrin, barn- och äldreomsorgen samt de som arbetar som personliga assistenter öka sina kunskaper om hbtq+personers livssituation. God vård och omsorg kräver hbtq+kompetens hos de som möter patienter och klienter. Det är också viktigt med ett tryggt omsorgsboende med hbtq+kompetent personal för äldre hbtq+personer. Det kan vara ett integrerat boende med god hbtq+kompetens eller ett boende med hbtq+profil eller genom att hemtjänstpersonal har hbtq+kunskap.

Vi vill:

- Genomföra utbildningsinsatser för personal inom människovårdande yrken samt för personal i skolan och inom socialtjänsten för att öka kunskaperna om hbtq+personer för bättre stöd och hjälp samt bemötande, vård och behandling
- Att metoder tas fram för ökad hbtq+kompetens på landets samtliga ungdomsmottagningar
- Starta ett riktlinjearbete kring jämlikhet för arbetsgivare inom vården
- Att i tillsynen av hälso- och sjukvården ska inspektionen för vård och omsorg (IVO) särskilt uppmärksamma frågor om en jämlik vård, bland annat vård rörande hbtq+personer

Transpersoners situation i samhället

Många transpersoner upplever att de inte kan leva i enlighet med sin könsidentitet och att det påverkar hälsan. De upplever också en högre grad av diskriminering i samhället än andra grupper, till exempel att de blir kränkta av skola, vård, arbetsförmedling och socialtjänst. De är även missnöjda med polisens bemötande och vid anmälan av övergrepp. Många transpersoner upplever också att vårt språkbruk som utgår ifrån två kön osynliggör dem. Det går inte heller att ha någon annan juridiskt erkänd identitet än kvinna/man. För att ta dessa signaler på allvar och få en samlad bild av transpersoners situation i samhället har socialdemokraterna i regeringsställning tillsatt en utredning som blev klar 2017. Den heter ”Transpersoner i Sverige” och innehåller förslag som ska leda till bättre levnadsvillkor för gruppen.

Vi vill:

- Överväga möjligheten till att ett tredje juridiskt kön införs i Sverige

Könsbekräftande vård

Den nuvarande könstillhörighetslagen kom till 1972 och sedan dess har det skett förändringar av inställning och attityder. Till exempel så avskaffades det så kallade steriliseringskravet 2013. Människor som har drabbats av steriliseringskravet har nu möjlighet att ansöka om statlig ersättning.

Den juridiska delen att byta kön och den medicinska delen i processen att korrigera sitt kön bör särskiljas. Det ska vara möjligt att ändra könstillhörighet utan krav på åtgärder från hälso- och sjukvården.

Transpersoner har generellt sämre hälsa än befolkningen i allmänhet, inte minst psykisk hälsa. En ny lagstiftning kan förhoppningsvis leda till enklare och snabbare processer så att fler kan leva enligt sin könsidentitet.

Det är viktigt att yrkesgrupper som kommer i kontakt med transpersoner har kompetens för att möta gruppens särskilda behov. Barn- och ungdomspsykiatrien behöver till exempel ha kännedom om Socialstyrelsens kunskapsstöd vid vård för könsdysfori samt möjlighet att skriva remisser till könsutredningsteam. De behöver även kunna stödja unga transpersoner under och efter utredning.

Antalet patienter som vill utredas för könsbekräftande vård har ökat, på vissa håll i landet är det dubbelt så många som tidigare. Det har lett till att köerna har blivit längre och det blir svårigheter för vården att hinna med, men inte minst för patienten som får vänta längre.

Vi vill:

- Att det ska vara möjligt att ändra könstillhörighet utan krav på åtgärder från hälso- och sjukvården.
- Att barn- och ungdomspsykiatrien har kunskaper om könsdysfori och beredskap att skriva remisser till könsutredningsteam samt möjlighet att stödja unga transpersoner under och efter utredning.
- Att vårdköerna till den könsbekräftande vården kortas

Hatbrott, våld i nära relationer och hedersförtryck

Idag utsätts många hbtq+personer för våld, hot och trakasserier på grund av sin sexuella läggning, sitt könsuttryck eller sin könsidentitet. Hatbrotten är en grov kränkning av den personliga integriteten och ett hårt slag mot identiteten. Dessa brott gör att många hbtq+personer tvingas till tystnad och inte kan leva öppet och delta fullt ut i samhällslivet. Många som utsätts för hatbrott avstår från att anmäla. Det botten ofta i en rädsla för att bli föraktfullt bemött i rättsprocessen. Den dåvarande socialdemokratiska regeringen hade från 1996 hatbrotten som prioriterad fråga i Polisens regleringsbrev, men det tog den moderatledda regeringen bort efter bara ett år. När Socialdemokraterna kom tillbaka i regeringsställning har hatbrotten åter lyfts in i regleringsbrevet, med formuleringen att Polismyndigheten ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att bekämpa hatbrott, med särskild fokus på transpersoner. Det ska också framgå hur myndigheten arbetar för att säkerställa ett gott bemötande av transpersoner, i synnerhet transpersoner utsatta för hatbrott. Den socialdemokratiskt ledda regeringen har också utrett och drivit igenom ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner. Det innebär bland annat att könsöverskridande identitet eller uttryck integrerats i lagen om hets mot folkgrupp, olaga diskriminering samt i åtalsregeln om förolämpning. Dessutom är det nu också en försvarande omständighet om motivet till ett brott är att kränka en person eller en grupp av personer på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck, så kallade hatbrott.

Socialdemokraterna står i alla sammanhang upp för människovärdet. Hatbrott med rasistiska, trans- och homofobiska motiv måste uppmärksammas och prioriteras högt av rättsväsendet. Diskriminering, förtryck och våld på grund av sexuell läggning strider mot de mänskliga rättigheterna och dessa brott ska alltid bekämpas med krafttag.

Våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck kan aldrig accepteras i någon form, därför har den socialdemokratiskt ledda regeringen antagit en nationell strategi för att förebygga och bekämpa den typen av handlingar. Strategin omfattar

även hbtq+personers utsatthet för våld i nära relationer samt våld och förtryck kopplat till familjens heder.

Vi vill:

- Öka kunskaperna inom rättsväsendets myndigheter kring hatbrott riktade mot hbtq+personer. Det kan ske genom utbildning av personal, bättre bemötande av brottsoffer och genom att stärka det förebyggande arbetet
- Att det genomförs en kartläggning över omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck för att öka kunskaperna samt arbeta fram nya metoder
- Se insatser mot våld i samkönade relationer

Kultur

Det är viktigt att synliggöra hbtq+perspektivet inom kulturen. Det är angeläget att vår historia ur ett hbtq+perspektiv lyfts fram, dokumenteras, kulturellt levandegörs och blir tillgängligt. De kulturella uttryck som finns inom film, teater, konst och litteratur är värdefulla. Att lyfta fram hbtq+perspektivet i konst och kulturella yttringar har ofta byggts på enskildas initiativ eller organisationers. Det är viktigt att detta perspektiv finns inom de offentliga kulturinstitutionerna och i all offentlig bidragsgivning på kulturområdet. I de nationella kulturpolitiska målen talas det om ”mångfald” och ”allas möjlighet till kulturupplevelser”. Det ska självklart inbegripa hbtq+personer.

Fria och självständiga medier är grunden för ett demokratiskt samhälle. Att olika grupper i samhället, bland annat hbtq+personer, har möjlighet att komma till tals är viktigt för att bilda opinion och skapa förändring.

Vi vill:

- Att hbtq+perspektivet lyfts fram inom kulturpolitiken
- Att myndigheter och offentliga institutioner ska främja kultur med koppling till hbtq+samhället

Idrott och föreningsliv

I föreningslivet och inom idrottens värld finns det mycket kvar att göra kring attityder och värderingar när det gäller hbtq+frågor. Fortfarande är det många hbtq+personer som bland annat inom lagsporterna väljer att inte vara öppna med sin sexuella läggning. Ingen hbtq+person ska behöva välja bort idrotten eller dölja sin läggning bara för att kunna idrotta med kompisar. Riksidrottsförbundet jobbar med dessa frågor, men arbetet bör intensifieras och tydliga incitament skapas så att detta når ut i alla klubbar och föreningar fullt ut.

Hbtq+rörelsen är en viktig folkrörelse som har betytt mycket för att utveckla politiken och för enskilda individer. Det är angeläget att det finns mötesplatser runt om i landet där hbtq+personer kan känna sig trygga och får vara den hen är.

Vi vill:

- Genomföra en gemensam insats mellan föreningslivet, staten och hbtq+personers intresseorganisationer för att öka öppenheten inom idrotten
- Att det finns mötesplatser i våra kommuner för hbtq+personer

Migration och asyl

Människor som upplever en välgrundad rädsla för förföljelse på grund av sin sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck har rätt att få skydd i Sverige. Det är också viktigt att hbtq+flyktingar får en rättvis och rättssäker bedömning inom vårt gemensamma asylsystem i EU. Hbtq+personer som söker asyl i vårt land ska få en rättssäker prövning. För att uppnå detta har Migrationsverket utvecklat en särskild handlägningsordning med hbtq-specialister. Verket har även arbetat för att främja tryggheten i asylboendena.

Vi vill:

- Att hbtq+flyktingar tillförsäkras en rättvis och rättssäker behandling inom ramen för det gemensamma asylsystemet i EU

EU

Undersökningar i Europa visar att rädsla, isolering och diskriminering tillhör vardagen för många hbtq+personer. Trots detta har EU inte någon övergripande handlingsplan för att skydda hbtq+personers grundläggande rättigheter. Skarpare åtgärder på EU-nivå behövs för att skapa ett samhälle där alla kan utnyttja sina rättigheter fullt ut, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. EU måste verka för att mänskliga rättigheter ska efterlevas i alla medlemsstater och vara en stark röst i världen. Vi har kommit långt i Sverige på många områden, men inte på alla. Det finns mycket att lära av andra medlemsstater, rent juridiskt men också hur vi praktiskt kan hantera hbtq+frågor. För att få del av goda exempel kan en uppmaning om ”spridning av bästa praktiker” ske.

Vi vill:

- Att EU:s diskrimineringslagstiftning ska förstärkas för att omfatta fler grupper, där målet är en sammanhållen lagstiftning som omfattar alla diskrimineringsgrunder
- Att registrerat partnerskap och samkönade äktenskap ska erkännas i hela EU och att samkönade pars fria rörlighet därigenom möjliggörs i praktiken

- Att EU-kommissionen, medlemsstaterna och relevanta EU-organ tillsammans utarbetar en övergripande handlingsplan som garanterar mänskliga rättigheter för hbtq+personer
- Att en uppmaning om så kallad ”spridning av bästa praktiker” sker

Internationellt

Diskriminering, förtryck och övergrepp grundat på människors sexuella läggning förekommer över hela världen. Samkönade sexuella relationer är förbjudet i ett 70-tal länder och i minst fem av dem kan en person dömas till döden för homosexuella handlingar. På senare år har utvecklingen gått framåt i flera regioner, såsom i Nord- och Latinamerika. Däremot kan en trend av ökad intolerans ses i bland annat Ryssland samt i flera afrikanska och muslimska länder.

I länder där homosexualitet är kriminaliserat fängslas hbtq+personer och diskrimineras i arbetslivet och inom utbildningssystemet. Hbtq+personer runt om i världen utsätts för våld, hot, trakasserier, dödsmisshandling och tortyr. Det är därför viktigt att Sverige fortsätter verka aktivt för att alla länder ska avkriminalisera samkönade sexuella kontakter och kärleksrelationer, och för att lagar som omfattar skydd mot diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet införs. Att marginalisera grupper, inskränka yttrandefriheten och åsidosätta mänskliga rättigheter sker i många delar av världen. Det är viktigt att uppmärksamma och stödja dem som står upp för tolerans och mänskliga rättigheter. Många gånger är deras arbete svårt och motståndet hårt. Kampen för hbtq+personers rättigheter behöver stöd. Sverige ska fortsätta att vara en stark röst i dessa frågor internationellt och driva frågorna i alla relevanta fora såsom Nordiska rådet, EU, Europarådet och FN.

Vi vill:

- Att Sverige ska fortsätta vara en stark röst för hbtq+personers rättigheter internationellt
- Att Sverige inom FN, ska verka, för en internationell konvention om avskaffandet av all diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.
- Att Sverige aktivt försvarar hbtq+personers mänskliga rättigheter i hela Norden, EU, FN och andra internationella sammanhang
- Att hbtq+frågor och kompetensen kring dessa lyfts fram strategiskt i utvecklingsarbetet. Biståndsinsatserna för hbtq+rättigheter bör öka och att bistånd kanaliseras via det civila samhället i länder som inte garanterar hbtq+personers mänskliga rättigheter
- Att Sverige arbetar för en internationell konferens om att stärka hbtq+personers rättigheter